

Серед місцевих податків і зборів вагому роль у наповненні місцевих бюджетів відіграє податок на майно, який включає у себе плату за землю і податок на нерухоме майно. Так, приріст надходжень плати за землю у 2019 р., за даними Міністерства фінансів України, становив 32 835,0 млн грн або 20,2% (на 5 515,9 млн грн більше порівняно із попереднім роком). Надходження податку на нерухоме майно у 2019 р. склали 4 882,5 млн грн, при цьому приріст надходжень проти 2018 р. становить 34,3% або на 1 246,7 млн грн більше [2].

Суттєвими до місцевих бюджетів України є також надходження єдиного податку, які у 2019 р. склали 35 192,0 млн грн (приріст надходжень у порівнянні з 2019 р. становить 19,3 % або на 5 704,3 млн грн більше) [2].

Відтак, з метою збільшення частки податкових надходжень у доходах місцевих бюджетів, досягнення їх збалансованості та підвищення ефективності управління місцевими фінансами загалом доцільним є не лише чітке законодавче закріплення бюджетних повноважень і відповідальності органів влади різних рівнів при формуванні дохідної частини їхніх бюджетів, але й надання реальної можливості органам місцевої влади самостійно запроваджувати місцеві податки і збори на своїй території, як це має місце у світовій практиці.

Література:

1. Звіт про виконання Державного та Зведеного бюджетів України у 2004-2018 роках. URL : <http://treasury.gov.ua/ua/file-storage/ricna-zvitnis> (дата звернення: 22.03.2020).
2. Довідка щодо виконання місцевих бюджетів за 2019 рік. <https://mof.gov.ua/uk/vykonannia-dokhodiv-mistsevykh-biudzhetiv> (дата звернення: 22.03.2020).

Павлюс Оксана Володимирівна

студентка 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Карпущин Н.І.

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Органи місцевого самоврядування ведуть політику відповідальності та підтримки принципів сталого людського розвитку. Фінансування видатків безпосередньо з місцевих бюджетів дозволяє краще та ефективніше використовувати кошти, оскільки на місцях значно простіше управляти фінансовими ресурсами та контролювати їх. Місцеві органи виконавчої влади краще визначають проблеми розвитку певної адміністративно-територіальної одиниці.

Дослідивши роль видатків місцевих бюджетів на охорону здоров'я у забезпеченні сталого людського розвитку території, можемо зазначити, що в сучасних реаліях вони є основним джерелом забезпечення задовільного стану здоров'я населення.

В період з 2016 по 2018 роки спостерігається збільшення видатків із 63 млрд. грн. до 93 млрд. грн., темп приросту за даний період склав 22,4%, що є позитивною тенденцією. Однак рівень видатків на охорону здоров'я щодо ВВП значно нижчий за встановлені стандарти в європейських країнах (більше 5%), в США – майже 15%, в Україні – 3,4%. І спрямовуються вони в основному на виплату заробітної плати. Дещо меншу питому вагу становлять видатки на придбання медикаментів, які зменшились майже удвічі за 2016-2018 рр. (з 19,4% до 11,2%) [1].

Проаналізувавши видатки місцевих бюджетів України за функціональною та економічною класифікаціями, не зважаючи на їх щорічне зростання, виявлено певні проблеми, що потребують термінового вирішення:

- в умовах гострої нестачі бюджетних коштів дедалі більша частка амбулаторної та стаціонарної допомоги стає платною;

- упродовж 2016-2018 рр. спостерігалось щорічне недовиконання плану фінансування галузі охорони здоров'я на 4,6%, 5,7% та 4,1% відповідно, що свідчить про несвоєчасність фінансування потреб охорони здоров'я [2];

- недостатність коштів на медичну сферу спричинила «затягування» проведення капітального ремонту приміщень медичних закладів, оновлення обладнання, порівняно низьку заробітну плату медичного персоналу;

- близько 75% бюджетного фінансування поглинають оплата праці та утримання медичних закладів.

Для успішного вирішення вищезазначених проблем в Україні важливо реалізувати низку заходів щодо підвищення ефективності фінансового забезпечення охорони здоров'я.

1. На сучасному етапі відбувається реформування фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні, що передбачає формування та імплементацію нової моделі фінансування. Однак ця модель потребує постійного удосконалення, зокрема, слід розширити перелік безкоштовних ліків і чіткіше визначити гарантований пакет медичних послуг та перелік платних послуг.

2. Необхідно знизити кількість неформальних платежів від пацієнтів шляхом підвищення рівня заробітної плати медичних працівників. Ця проблема має системний характер і пронизує всю сферу, через що неформальні платежі стали поширеним явищем і нормою в медичній практиці. Навіть якщо відбудеться масштабне зростання заробітної плати, серед пацієнтів залишатимуться ті, хто все одно бажатиме винагородити лікаря шляхом здійснення додаткової плати, і так само серед лікарів будуть ті, хто продовжуватиме приймати такі платежі.

3. Покращення матеріально-технічної бази лікарень, що впливає як на саму можливість виконання медпрацівниками своїх функціональних обов'язків, так і на можливість професійного удосконалення. Це можна зробити за рахунок створення в складі державного бюджету Державного фонду реконструкції та модернізації медичних закладів, кошти якого спрямовуватимуться на переобладнання лікувально-профілактичних закладів відповідно до сучасних європейських стандартів [3].

4. Оптимізація мережі бюджетних закладів охорони здоров'я з урахуванням чисельності, захворюваності населення, а отже, – потреби у медичних послугах, забезпечивши пріоритетний розвиток закладів, які надають первинну медико-санітарну й амбулаторно-поліклінічну допомогу, використовують стаціонарозамінні медичні технології. Як підтверджує досвід зарубіжних країн, це дасть змогу зменшити вартість медичних послуг та підвищити ефективність видатків бюджетів на охорону здоров'я [4].

Отже, реалізація запропонованих заходів щодо вдосконалення існуючих та пошуку нових джерел, реформування системи охорони здоров'я сприятиме підвищенню рівня фінансового забезпечення місцевих бюджетів, ефективнішого управління фінансовими ресурсами, що

забезпечить сталий розвиток населення усіх адміністративно-територіальних одиниць України, а, отже, й процвітання держави.

Література:

1. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua> (дата звернення: 25.03.2020)..

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua> (дата звернення: 23.03.2020).

3. Долбнєва Д.В., Гончарук С.М. Необхідність та основні напрямки вдосконалення порядку формування та використання ресурсного потенціалу охорони здоров'я в Україні. Проблеми економіки. 2016. № 3. С. 46–52.

4. Тулай Оксана Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність : монографія. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. 414 с.

Пайш Андрій Ігорович

студент 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Сидор І. П.

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Прогресивний розвиток сучасної економіки стає неможливим без фінансово освічених громадян – повноцінних учасників цього розвитку. Із цією метою десятиліттями в низці країн проводяться різноманітні освітні заходи, основною метою яких є формування покоління людей, які вміють раціонально розпоряджатися власними фінансами, вдало використовувати інструменти заощадження, виступати відповідальними споживачами товарів і послуг. Саме такі громадяни виступають основою стабільності і процвітання будь-якої держави світу. В Україні рівень фінансової грамотності населення знаходиться на дуже низькому рівні. Населення не лише не знає як користуватися фінансовими інструментами, а й має низьку довіру до фінансової системи та її інститутів. Підвищення